

Åbent brev til Etisk Råd om abortgrænsen

Kære Etisk Råd,

Jeg har læst Rådets seneste publikation "[Provokeret abort: Hvor skal grænsen gå?](#)"

Det var og er på mange måder en både dybt bekymrende og tankevækkende oplevelse, som har ført til en række observationer, kommentarer og spørgsmål. Disse beder jeg hermed Etisk Råd reagere på.

Til orientering er det min hensigt at søge brevet offentliggjort, og jeg håber at kunne inkludere Rådets svar og reaktioner i en sådan offentliggørelse, sådan at spørgsmålet om en eventuel udvidelse af abortgrænsen kan blive så grundigt belyst som muligt, før beslutningen træffes.

Med venlig hilsen,

Thomas Martin Nielsen

cand.mag og MA

Det følgende henviser til sidetal og citater fra teksten i ovennævnte publikation

S. 4 Etisk Råds motivation til at tage spørgsmålet op til fornyet overvejelse

"Dels er det over femten år siden, at rådet sidst har forholdt sig indgående til abort, og dels har rådet fundet det tankevækkende, at reguleringen af abort stort set ikke har ændret sig, selv om vi i år kan fejre 50-året for den fri aborts indførelse ...

Kvinder har siden den fri aborts indførelse set deres muligheder for selvbestemmelse styrket inden for en lang række områder."

- Om noget så er abortlovens alder et helt utidssvarende argument for at hæve grænsen, især når det bruges samtidig med levedygtighed som kriterium, idet grænsen for, hvornår et for tidligt født foster kan overleve uden for livmoderen, kun går én vej, nemlig *nedad*: [21 uger og én dag er rekorden](#) - og der er ingen tvivl om, at den grænse vil rykke sig yderligere i takt med den teknologiske udvikling. Med forslaget om en grænse på 18 uger er vi således rædselsvækkende tæt på en situation, hvor lægerne i en ikke så fjern fremtid kæmper af alle kræfter for at redde et for tidligt født 18 uger gammelt fosters liv i den ene hospitalsstue, mens lægerne i stuen ved siden af helt bevidst slår et sundt foster på samme alder ihjel. Bortset fra det rædselsscenario, så er argumentet om lovens alder naturligvis i sig selv meningsløst: Ingen lov bør ændres alene på grund af alder. Højrevigepligten er fx fra den første danske færdselslov i 1927. Skal den ændres, bare fordi den er næsten 100 år gammel? Eller har den *netop* overlevet i så mange år, fordi den virker og opfattes som rimelig og fornuftig af et bredt flertal?
- Er kvinders selvbestemmelse virkelig det centrale etiske aspekt i abortspørgsmålet - og ikke fosterets status som blivende menneske og det etisk betænkelige i at afbryde et liv, alene fordi det er ubekvemt?

Fri abort er objektivt set kvindens ret til at bestemme over en *andens* krop, nemlig et lille forsvarsløst fosters krop - et foster som først på helt uforklarlig vis opnår rettigheder, der beskytter det mod at blive "fjernet", når det når en vis mere eller mindre tilfældigt fastsat alder. Lige nu er det 12 uger herhjemme - men 24 uger i Storbritannien. Og snart måske 18 uger i Danmark?

Hvordan hænger det sammen med den observerbare virkelighed? Det gør det ikke: Et foster er fra omkring uge to et selvstændigt individ med sit eget unikke DNA, sit eget køn og alle de anlæg der skal til for at blive et fuldt og helt menneske. Det eneste der skal til, er tilførsel af ilt og næring og den beskyttelse som livmoderen tilbyder fosteret: Resten går helt af sig selv.

- Apropos *selvbestemmelse*: I langt de fleste tilfælde er en graviditet resultatet af et helt frivilligt samleje. Er det ikke først og fremmest *her*, at kvinden - og manden - selv kan og bør bestemme over egen krop? Vil jeg dyrke (ubeskyttet) sex med risiko for senere at lade et ufødt barn betale med livet for den chance, jeg helt bevidst tog? "Min krop, mit valg" starter ikke med aborten, men med beslutningen om at dyrke (ubeskyttet) sex, uden det fjerneste ønske om at få børn. Men det etiske ansvar for egen seksuelle adfærd er der ingen i Rådet, der påpeger, endsige diskuterer?
- *"Samtidig har der siden den fri aborts indførelse også fundet en betydelig udvikling sted, hvad angår de fosterdiagnostiske muligheder."*

Hvad har abort på alvorligt syge fostre med fri abort at gøre? En sådan rettighed/mulighed kan/kunne sagtens opretholdes, også selvom abort generelt var forbudt. Her blander Etisk Råd to fundamentalt forskellige spørgsmål og problemstillinger.

S. 6: *"Uanset hvad de er endt med at anbefale, har følgende hensyn spillet en central rolle i alle rådsmedlemmernes overvejelser: hensynet til den gravide, til fosteret, til personalet og til samfundet."*

Hvor er hensynet til faderen?!

Er der virkelig ikke et eneste af rådets 17 medlemmer, som har tænkt på fosterets biologiske far og dennes interesser, rettigheder, følelser og behov?

Det er forsmædeligt. Og det krænker mig dybt som mand og som far. Samtidig afslører det en kønsmæssig, ja en kønsideologisk blindhed i Rådet, som omvendt forklarer en hel masse andet, som jeg i det følgende vil komme ind på.

Men foreløbig blot dette tænkte, men ikke urealistiske scenarie til illustration af problemet:

Pers nye kæreste Ida bliver gravid, og der er ingen tvivl om, at Per er far til barnet. Per glæder sig over nyheden, for han har altid gerne villet være far, selvom han og Ida ikke rigtig har fået talt om det. Men Ida ønsker ikke at få barnet. Hun er ikke parat til at blive mor og beslutter sig for en abort, til Pers store fortrydelse og sorg. Per tilbyder at tage sig af barnet og alle aspekter omkring opdragelse, det praktiske og økonomien alene, også selvom det betyder, at han og Idas parforhold ophører og de skilles. Ida afviser og gennemfører aborten. Per forlader hende og får efterfølgende en svær depression med hyppige selvmordstanker.

Mener Etisk Råd at Per er part i spørgsmålet om Idas abort?

Er Per en central part?

Eller mener Etisk Råd, at Per er helt uden rettigheder, at der ikke behøver at blive taget hensyn til Per, og at han derfor er helt irrelevant ud fra en etisk betragtning?

Bør/burde den biologiske far indgå i det persongalleri, som Etisk Råd tager "hensyn til" i sine overvejelser?

Og hvis ja, hvordan påvirker det så Rådets anbefalinger og konklusioner?

S. 7 og gentagne gange gennem hele dokumentet: *"At en 18-ugers grænse stadig efterlader en betydelig margin til levedygtighedstidspunktet omkring uge 22, som ifølge rådsmedlemmerne er af etisk relevans."*

Hvorfor er det relevant, om et foster kan leve uden for livmoderen? Det lever fint, der hvor det ligger, helt naturligt, trygt og varmt i livmoderen, hvor et foster hører hjemme. Og fire, fem, seks måneder senere bliver det født som et nyt lille barn, helt efter naturens orden.

Siger vi til en polarforsker på indlandsisen: "Du er ikke et menneske, for du ville ikke kunne overleve en nat uden din sovepose, dit termotøj og dit telt"?

En respiratorpatient kan heller ikke overleve uden respiratoren. En patient, der har mistet en masse blod, kan ikke overleve uden blodtransfusioner. Et menneske med leversvigt kan ikke overleve uden en transplantation. Men vi er enige om, at de er mennesker, ikke?

Levedygtighedskriteriet er et falsk kriterium i abortspørgsmålet - og så meget desto mere fordi det navnlig er lungernes udvikling, som begrænser muligheden for fosterets overlevelse uden for livmoderen før uge 22 (**s. 18**). Fosteret har af gode grunde ikke brug for sine lunger på noget tidspunkt af graviditeten. Først når barnet bliver født, er lungerne vigtige - og alligevel bruges de altså som "fødselshjælpere" for en øget abortgrænse, midt i graviditeten, hvor lungerne ingen funktion har? Det svarer til at gøre et barns højde i 9-års-alderen til kriterium for optagelse i Livgarden ti år senere! Endelig er der den teknologiske udvikling: Forskning i og udvikling af en kunstig livmoder er i gang og kan meget vel ende med at gøre tidsgrænsen for levedygtighed irrelevant (Nature 14/9 2023 "[Human trials of artificial wombs could start soon](#)").

S. 7-8: I begrundelsen for at anbefale en hævelse af abortgrænsen til 18, hhv 15 uger udtaler en delmængde af Etisk Råd, at der *"ikke er grund til at tro, at en sådan 18 (eller 15)-ugersgrænse vil føre til væsentligt flere aborter eller senaborter ... og der er ifølge rådsmedlemmerne ikke noget, som tyder på, at sammenlignelige lande med en højere abortgrænse har betydeligt flere aborter eller senaborter."*

Hvad er "væsentligt flere"?

Hvad er "betydeligt flere"?

Bør etiske spørgsmål om liv eller død afgøres af antallet af døde?

Hvis ja, og da Etisk Råd må formodes at kende tallene, hvorfor nævnes de så ikke?

Eller er selve det centrale etiske spørgsmål netop liv eller død for det enkelte individ?

Og i så fald er antallet vel uden betydning?

S. 8-9: Samme delmængde udtaler *“At en 18-/15-ugers grænse vil øge den lige adgang til sundhed ved at gøre det lige let for alle danskere at få den adgang til fri abort som ressourcestærke borgere har haft mulighed for ved fx at tage til Sverige.”*

Det forekommer mig at være et uhyre skrøbeligt og meget tvivlsomt etisk argument - af flere grunde:

- Hvad med de danskere, som kan tage til fx England og få udført en abort til og med uge 24? Eller til endnu fjernere lande, som slet ikke har en abortgrænse?
- Er der ikke en betydelig etisk konflikt i det synspunkt, at andre landes grænser skal have indflydelse på vores?

Har Etisk Råd eksempler på andre områder, hvor vi indretter, eller efter Rådets mening bør indrette vores etik efter det princip?

Her er aktiv dødshjælp jo en oplagt parallel, hvor det samme argument mig bekendt er helt fraværende i Etisk Råds overvejelser, altså at danskere jo også kan rejse til Holland eller Schweiz, og at vi i Danmark derfor bør indføre aktiv dødshjælp for ikke at stille mere og mindre ressourcestærke danskere ulige.

Hvad er forskellen på abort og aktiv dødshjælp i den forbindelse?

S. 11-12: Her fremføres det argument *“at 15- til 17-årige allerede betragtes som fuldt ud i stand til at træffe beslutninger om, hvorvidt de vil dyrke sex og gøre brug af prævention, og at det derfor også er oplagt at betragte dem som i stand til at tage stilling til, om de vil have en abort eller ej, hvis de bliver gravide.”*

Er det at dyrke sex og træffe beslutning om brug af prævention virkelig sammenligneligt med beslutningen om at afbryde et menneskeligt liv?

Det forekommer mig at være væsensforskelligt, i og med at abort helt entydigt er et markant mere komplekst etisk spørgsmål, idet det involverer et andet individs død. Alene derfor er det alt andet end “oplagt”, at de 15-17-åriges ret til at træffe beslutning om at dyrke sex også sætter dem i stand til at træffe beslutning om at afslutte et fosters liv.

S. 12: Etisk Råd rejser det forhold *“at ved op til omkring 15% af alle senaborter viser fosteret så meget liv, at det registreres som et barn og får tildelt et CPR-nummer, selvom det ikke er levedygtigt.*

Fosteret/barnet får omsorg fra kvinden/moderen eller sundhedspersonalet til det ikke længere viser livstegn. Kvinden/moderen udskrives herefter fra abort-indgrebet med et registreret dødt barn, der skal begraves eller lignende. Dette forhold illustrerer hvordan vi på den ene side bare betragter noget som en abort og samtidig pludselig betragter det som et dødt barn. Det er centralt at kvinden og sundhedsvæsenet er helt på linje. I princippet møder kvinden op på hospitalet med henblik på en senabort - og ender med et dødt barn. Det Etiske Råd har ikke haft mulighed for at belyse denne problemstilling i dybden, men finder dog, at det bør overvejes at sikre, at kvinder, der får foretaget en abort, der viser livstegn, ikke af registreringsmæssige årsager skal have et dødt barn fremfor en abort.

Dette ændrer ikke ved pligten til at vise omsorg for fosteret til det ikke længere viser livstegn.”

Her er der vel nærmest tale om det, George Orwell kalder “[doublethink](#)”, altså evnen og viljen til at fastholde to indbyrdes modstridende “sandheder” på én og samme tid: Hvis det ikke er et barn, og det derfor er etisk forsvarligt at aflive det, hvordan kan det så være anbefalelsesværdigt, ja ligefrem en pligt at “vise omsorg for fosteret til det ikke længere viser livstegn”?

Skjuler denne mærkværdige etiske helgardering i virkeligheden en mere fundamental tvivl hos (nogle af) Rådets medlemmer, en problemstilling som de så desværre ikke “har haft mulighed for at belyse i dybden.”

Hvorfor har det ikke været “muligt”?

Anser Etisk Råd det for ønskeligt eller ligefrem nødvendigt at belyse denne problemstilling i dybden?

Eller stiller Rådet sig tilfredse med, at paradokset fastholdes, og at barnet altså kaldes “en abort” alene af hensyn til kvindens intentioner og følelser, og derfor hverken får et CPR-nummer eller langt vigtigere, en begravelse?

Langt mere betænkeligt er det dog overhovedet at bruge ordet *omsorg* i en situation, hvor man først bevidst afbryder en helt normal graviditet med hormoner med den eksplicite intention at fosteret derefter udstødes via en fødselslignende proces, hvorved fosterets dødsdom med sikkerhed afsiges. Og så drager man bagefter, i slutfasen “omsorg” for det foster, hvis liv man netop er ved at tage?!

Det er Orwellsk Newspeak, simpelthen.

“Fri os for jeres 'omsorg', hvis det er sådan, I definerer og praktiserer den,” siger jeg.

S. 14: *“Ved en medicinsk abort tager man altså ikke direkte livet af fosteret, som i stedet dør af iltmangel, fordi det ikke længere forsynes med tilstrækkeligt iltmættet blod fra moderkagen.”*

Hvorfor finder Etisk Råd det nødvendigt at fremhæve forskellen mellem direkte og indirekte aflivning af fosteret, når intentionen og resultatet er nøjagtigt de samme?

Det forekommer mig, at der er en underliggende berøringsangst overfor det, der rent faktisk sker, nemlig en aflivning, et fosterdrab, jvf. Rådets indledende bemærkninger om betydningen af ordvalg og sprog.

S. 15. *“Hvis der er tale om en sen abort (efter uge 12) er indgrebet dog mere kompliceret, idet man så kan blive nødt til at anvende en tang og eventuelt også 'findele' fosteret, før man suger det ud.”*

Her genfinder vi den føromtalte berøringsangst, denne gang i brugen af ordet ‘findele’ - tilmed i anførselstegn - for den proces, der består i, at lem for lem rives af fosterets krop med en tang, hvorefter hovedet knuses, så det hele lettere kan passere fødselskanalen.

Hvorfor anvender Rådet denne eufemisme, og tilmed i anførselstegn, frem for at beskrive den faktiske proces, skridt for skridt?

Frygter man, at læseren skal få afsmag for senaborter?

Er ubehaget ved en sådan beskrivelse, og dermed også ved indgrebet, for stort, for kvalmende?

I så fald er det jo blot, hvad man kunne kalde "kroppens og sjælens medfødte etik", der træder i funktion: Det er grusomt i de fleste menneskers øjne - og derfor vil de fleste også finde det uetisk. Altså må det omskrives, da alternativet er, at Rådet tager afstand til det ud fra en etisk betragtning?

S. 17: I afsnittet om "det tilblivende væsens udvikling" skifter tidsregningen umærkeligt fra uge til måned (min fremhævning): "Først er der den præembryonale periode, som varer fra befrugtningen og **tre uger frem**. Dernæst er der den embryonale periode, som varer fra **starten af den 4. uge** efter befrugtningen til **slutningen af den 8. uge**. Endelig er der til sidst den føtale periode, som varer fra **begyndelsen af den 3. måned** efter befrugtningen og til fødslen."

- Da diskussionen om abortgrænsen netop handler om uge 12, 15 og 18, forekommer det mærkeligt at disse præcise uge-grænser lige pludselig forsvinder og bliver til den langt mindre præcise "begyndelsen af den 3. måned", som vel må være den 9. uge?
Hvorfor dette skifte - og dermed en *upræcis* angivelse i forhold til de mulige abortgrænser?
- Og den manglende præcision fortsætter: En illustration nederst på samme side viser fosterets udvikling fra uge 1 til og med uge 40. Mærkværdigvis undlader Etisk Råd at vise fosterets udvikling i lige præcis uge 12, 15 og 18. Uge 10 er vist. Uge 13 er vist. Uge 16 er vist. Og uge 20-36. Men altså netop ikke de uger, som hele diskussionen drejer sig om.
Er det tilfældigt? Bevidst? Eller måske freudiansk?
Ville det ikke støtte og hjælpe navnlig lægfolks stillingtagen, hvis fosterets udvikling i netop de relevante uger 12, 15 og 18 var nøje beskrevet og illustreret?
Alligevel glimrer netop disse uger ved deres fravær. Hvorfor?

S. 18 Fosterets evne til at føle smerte: "Ud over levedygtighed kan man også pege på andre mulige kriterier som fx fosterets form/udseende (er det 'menneskeligt' eller ej?), dets evne til at føle og sanse (fx smerte), for ikke at sige til at tænke."

I lighed med levedygtighed (se tidligere punkt), forekommer evnen til at føle smerte mig at være et irrelevant argument, idet man jo bare kan bedøve fosteret inden den provokerede abort foretages. Herved forsvinder argumentets validitet og relevans.

Og igen kan man jo sammenligne med patienter i koma eller dyb bevidstløshed. Ingen betvivler vel, at de stadig er mennesker, selvom de midlertidigt ikke kan føle smerte?

S. 19: "Når man reflekterer over, hvornår det kan forsvares at fremprovokere en abort, er der en række hensyn, som i varierende grad kan spille ind på ens overvejelser. Ét centralt hensyn er til den gravide. Et andet hensyn er til fosteret, mens et tredje hensyn er til det personale, som skal udføre en eventuel abort. Endelig kan der også være bredere samfundshensyn, fx angående kvinders eller personer med funktionsnedsættelses stilling mere generelt."

Her taler Rådet eksplicit om at reflektere, altså tænke længere og dybere over, om det overhovedet kan forsvares at udføre provokerede aborter, af hensyn til de involverede parter. Men de "Centrale etiske hensyn" nævner ikke den biologiske far med ét ord. Han er med andre ord helt perifer, til trods for at det er præcis lige så meget hans foster/"tilblivende væsen"/kommende barn, som det er den gravide kvindes. Selv hensynet til sundhedspersonalet nævnes. Sågar et "bredere samfundshensyn" nævnes. Men ikke faderen?

Som tidligere nævnt må jeg konkludere, at Etisk Råd betragter faderen som helt irrelevant i forhold til spørgsmålet om abort.

Mon det er i overensstemmelse med den gængse opfattelse i befolkningen?

Hvordan harmonerer det med rådsmedlemmernes personlige erfaring fra egen graviditet - især fædrene? Gik I som fædre op i fosterets ve og vel, med liv og sjæl fra første stund? Havde I søvnløse nætter, hvis alt ikke gik som det skulle? Glædede I jer? Bekymrede I jer? Tænkte I over, at I var helt uden rettigheder? Helt perifere? Var det sådan jeres hustru eller kæreste så jer?

Og hvordan harmonerer faderens ikke-eksisterende rettigheder med den ligestilling, som ellers diskuteres overalt i samfundet, og hvor der er stor fokus på mænds og fædres ansvar for børnene, såvel praktisk som emotionelt og økonomisk?

I andre sammenhænge betones parternes gensidige samtykke som helt central - men ikke i abortspørgsmålet?

Især da fosteret jo af gode grunde ikke kan afgive samtykke, må det være helt centralt, at de to voksne, som har ansvaret for fosterets eksistens, også er enige om at afslutte fosterets liv og dermed begge påtager sig ansvaret. Var det derfor ikke både rimeligt og mest etisk korrekt, om kvinden skulle sikre sig faderens samtykke før en abort? Faktisk findes der jo med den såkaldte "Samtykkelov" et lovkrav om dokumenteret samtykke mellem begge parter til samlejet, der jo indbefatter muligheden for graviditet. Samtykke til evt. abort kunne uden videre indskrives i den eksisterende lov.

S. 21: *"En anden mulighed er at betragte fosteret som et væsen, der gradvist udvikler sig igennem graviditeten, og i takt med denne udvikling langsomt erhverver sig træk, som gør det mere og mere relevant at tage hensyn til det. Ifølge en sådan 'gradualistisk' forståelse vil der altså være så godt som ingen grund til at tage hensyn til de isolerede æg- og sædceller eller resultatet af deres sammensmeltning i de tidlige udviklingsstadier. I takt med at fosteret udvikler sig, og ikke blot begynder at antage menneskelig form, men også udvikler sine organsystemer, vil der dog være større og større grund til at tage hensyn til det. Og i en version finder dette hensyn sin foreløbige kulmination, når fosteret/barnet er levedygtigt, fordi det med den rette behandling bliver i stand til at overleve uden for livmoderen. Hvis man tager udgangspunkt i en sådan gradualistisk forståelse af fosteret, er det altså ikke blot den retning, som hensynet trækker i, der ændres i takt med fosterets udvikling, men også den vægt, hensynet bør tillægges."*

Den "gradualistiske" tilgang til abortspørgsmålet kan forsøgsvis overføres til livets afslutning. Her er Etisk Råds formuleringer i en let redigeret form, altså anvendt på aktiv dødshjælp i stedet for abort:

Vi kan betragte det uheldeligt syge eller gamle menneske som et væsen, der gradvist forfalder, og i takt med denne udvikling langsomt mister træk, som gør det mindre og mindre relevant at tage hensyn

til det. Ifølge en sådan 'gradualistisk' forståelse vil der altså være så godt som ingen grund til at tage hensyn til det uheldeligt syge menneske i terminalfasen eller det meget gamle menneske, som ligger for døden. Hvis man tager udgangspunkt i en sådan gradualistisk forståelse af det uheldeligt syge og det meget gamle menneske, er det altså ikke blot den retning, som hensynet trækker i, der ændres i takt med individets forfald, men også den vægt, hensynet bør tillægges.

Med andre ord: Sundhedsvæsenet er stærkt belastet. Der mangler personale på plejehjemmene.

Udgifterne til kronisk syge og meget gamle mennesker stiger eksponentielt og demografien taler sit tydelige sprog om en voksende mangel på "varme hænder". Lad os dog indføre aktiv dødshjælp som i Canada, Holland og Schweiz! Og kalde det et eller andet eufemistisk som fx "medlidenhedsdrab" ...

Og kan de samme argumenter ikke bruges i forhold til mennesker med svær funktionsnedsættelse, altså svært handicappede personer? De mennesker, som vi allerede i dag i stort tal aborterer, så snart en stadigt mere avanceret fosterdiagnostik afslører, at fosteret ikke er "normalt".

Men underligt nok forholder Etisk Råd sig [fundamentalt anderledes til aktiv dødshjælp](#) end til abort.

Hvorfor?

S. 25: "Menneskeretten forhindrer ikke en restriktiv tilgang til abort i medlemslandene. Omvendt er der ikke noget menneskeretligt til hinder for en liberal tilgang til abort i medlemslandene, idet fostre ikke nyder selvstændig beskyttelse under konventionen. Medlemslandene kan dermed stort set selv fastlægge, om de vil tillade abort og under hvilke betingelser."

Denne relativisering må bero på en ultra-liberal og stærkt selektiv fortolkning af konventionens ånd, idet artikel 3 lyder: "Enhver har ret til liv, frihed og personlig sikkerhed."

Retten til liv er naturligvis helt fundamental, idet alle andre rettigheder hviler på denne. Uden retten til liv er alle andre rettigheder indholdsløse. Men "retten" gælder altså først fra fødslen. Dagen, ja minuttet før har du ingen rettigheder ifølge FN.

Samtidig fastslår FN's Børnekonvention, at "hensynet til barnets bedste bør komme i første række i alle sager vedrørende børn", hvilket altså ikke forhindrer landene i at vedtage en abortlovgivning uden øvre grænse: Helt til og med 3. trimesters slutning er OK i FN's øjne!

Hvad siger Etisk Råd?

Skal FN sætte rammerne for etiske diskussioner og afgørelser i Danmark, når FN's

menneskerettighedskonvention ikke tillægger fosterets rettigheder på noget tidspunkt af graviditeten?

S. 58 "Tilladelser og afslag i 2021 efter graviditetslængden"

Dette talmateriale sætter i høj grad diskussionen om abortgrænsen i perspektiv. Der udføres i grove tal 15.000 årlige provokerede aborter i Danmark. Og her ser vi altså, at antallet af senaborter efter uge 12 og frem til uge 18 i alt udgør 257, eller 1.7 % af det samlede antal. Tilmed gives der altså tilladelse til senabort i næsten 90 % af de tilfælde, hvor der anmodes om det. Tilbage er 29 tilfælde, hvor der gives afslag, dvs. ca. 2 promille af det samlede antal aborter. Og det er altså for disse to tusindedele skyld, at vi skal hæve abortgrænsen med 25 eller 50 procent, kaste befolkningen ud i en potentielt dybt splittende debat og øge presset på og tvivlen hos kvinder, der bærer et "uperfekt" barn, men egentlig er indstillede

på at beholde det?

Det forekommer mig at være ganske proportionsløst, og Rådets bevæggrunde må derfor være nogle andre, men altså ikke ekspliciterede?

Afsluttende bemærkninger

Jeg noterer mig

- At Etisk Råd indledningsvis på fornuftig og afbalanceret måde fremstiller en række grundlæggende mulige syn på provokeret abort fra en etisk synsvinkel: For hvert af de nævnte problemkomplekser, formuleres hvad man kunne kalde en konservativ, en midtersøgende og en radikal tolkning af etikken;
- At et klart flertal af Etisk Råd *i samtlige tilfælde* vælger det yderligtgående, radikale syn, og at dette sker med entydig fokus på den gravide kvindes "ret til selvbestemmelse", på bekostning af fosterets, faderens, personalets og samfundets rettigheder og interesser;
- At Etisk Råd på intet tidspunkt foretager en etisk funderet afvejning af "de to onder": at kvinden "tvinges" (samlejet var jo frivilligt, derfor anførselstegn) til at gennemføre sin graviditet med henblik på at **bortadoptere barnet** til et af de tusinder af ufrivilligt barnløse par, eller at **fosteret slås ihjel** og således berøves retten til livet og alle de fremtidsudsigter, som et foster bærer potentialet til;
- At ikke ét eneste af Etisk Råds medlemmer finder fri abort frem til uge 12 problematisk, endsige etisk uforsvarligt, og derfor foreslår at *sænke* abortgrænsen. Med andre ord er det i globalt perspektiv klart mest udbredte syn - at (fri) abort er uetisk, med mindre ganske særlige forhold gør sig gældende (mindreårig, incest, voldtægt, moderens liv er i fare) - *overhovedet ikke* repræsenteret i Etisk Råd; dette forhold rejser spørgsmålet om Rådets repræsentative karakter og funktion, og om Rådet ikke på eget initiativ bør arbejde på, at et bredere og mere repræsentativt udsnit af holdninger og synspunkter til centrale etiske spørgsmål bliver repræsenteret i Rådet, ikke mindst for at give Rådets overvejelser større dybde, perspektiv og validitet? Når hverken en protestantisk sognepræst eller en cand. theol. og ph.d. formår i det mindste at problematisere abort fra en kristen, teologisk, trosmæssig vinkel, så er det i mine øjne ubegribeligt fattigt, idet abortmodstanden overalt i verden netop typisk er teologisk og trosmæssigt funderet - og uhyre velbegrunderet med det udgangspunkt;
- Og endelig, at Etisk Råd med sin seneste [udtalelse om Aktiv Dødshjælp](#) på en lang række punkter modsiger sig selv i forholdet til dokumentet om abortgrænsen:
 - **Individets selvbestemmelse**, som hos den gravide kvinde overtrumfer alle andre argumenter og giver hende retten til at afbryde et *andet* individs liv, uden hensyn til fosteret, dets enorme potentiale, eller faderen, gælder pludselig ikke den uhelbredeligt syge, som blot ønsker sit *eget* helt udsigtsløse og lidelsesfulde liv afbrudt;
 - **Frygten for afsmitning**, altså at indførelsen af en ret til Aktiv Dødshjælp, skal få uhelbredeligt syge til at føle sig til for stort besvær, også selvom de egentlig ikke har et ønske om at dø - denne frygt gælder åbenbart ikke i abortspørgsmålet? Til trods for, at det efter al sandsynlighed forholder sig sådan, at det at det danske samfund giver gravide kvinder **ret** til abort, **gratis** og **udført af højtuddannet sundhedspersonale** på

landets sygehuse, naturligvis må "friste" også gravide kvinder, som er i etisk tvivl, til at tænke, at det nok er OK og etisk forsvarligt, når nu det er **tilladt** og det er **læger**, der udfører aborten, tilmed på det samme **sygehus**, hvor man behandler og helbreder en masse patienter i fuld overesstemmelse med lægeløftet;

- **Synet på døden** - her skal blot nævnes et par nedslag i Etisk Råds udtalelse om aktiv dødshjælp:
 - *"Men hvad er da retten til liv? Det kan være svært at sige, men som minimum må det indebære retten til ikke at blive slået ihjel af en anden."* s. 48
 - *"Den principielle indvending mod nogensinde at slå et andet menneske ihjel formuleres nogle gange som et princip om livets ukrænkelighed. Argumentet lyder, at princippet om menneskelivets ukrænkelighed udgør en grundlæggende etisk norm, og at en lovliggørelse af dødshjælp vil stride imod denne norm og bidrage til at underminere respekten for liv. Termen 'ukrænkelighed' repræsenterer en fastholdelse af, at noget uvurderligt går tabt, hver gang et menneske dør, også uanset hvordan dette menneske selv, eller andre, værdsætter den konkrete livssituation."* s. 48
 - *"Vi krydser en vigtig grænse, når læger får lov til at slå patienter ihjel eller får lov til at hjælpe patienter med at slå sig selv ihjel."*
 - Og på TV d. 4/10 har Etisk Råds formand udtalt: *"Vi er her ikke for at slå ihjel!"*

- Hvorfor gælder *ingen* af disse vægtige argumenter i abortspørgsmålet?

Min hypotese er, at der navnlig de seneste år er sket en kønsbaseret, altså en feministisk ideologisering af abortspørgsmålet, hvilket har ført til, at kvindens unilaterale ret til selvbestemmelse nu i stigende grad trumfer alle andre hensyn - og hvilket kommer til udtryk i Etisk Råds manglende konsekvens, jvf. den helt anderledes vægtning af individets selvbestemmelse eller autonomi i spørgsmålet om aktiv dødshjælp. Med andre ord er abortspørgsmålet blevet kønsideologiseret hinsides den "traditionelle" kønsneutrale etik, der stadig lever frit i spørgsmålet om aktiv dødshjælp - så længe det varer.

Jeg håber, at Etisk Råd vil læse og overveje denne henvendelse seriøst. Det bør være af fundamental betydning for Rådet, at dets medlemmer repræsenterer et bredt og repræsentativt udsnit af danskernes holdninger til centrale etiske spørgsmål, der vedkommer os alle - eller at Rådet som minimum tager disse holdninger alvorligt og inddrager dem i sit arbejde.

Jeg står naturligvis til rådighed for spørgsmål og kommentarer, lige som jeg ville sætte stor pris på Rådets svar og reaktioner på de observationer, spørgsmål og etiske problemer, jeg her har rejst.

Med venlig hilsen,
Thomas Martin Nielsen
cand.mag og MA